

I. Úvod

1. Vymezení hlavní činnosti Pionýra

- Výchovu v Pionýru chápeme jako dlouhodobé vzájemné ovlivňování dětí a vedoucích, které obohacuje obě strany a směřuje k výchově jednotlivce, k jeho poznání a rozvoji, tvorbě hodnotového systému, utužování povahy, získávání dalších vědomostí, dovedností, postojů a návyků, tj. kompetencí. Přitom cílem není jen prostá znalost, ale také schopnost ji správně použít.
- Dítě v našem pojetí není pasivním příjemcem, ale činnorodou osobností utvářející kolektiv i sebe sama.
- Činnost Pionýra je prostředkem k naplňování výchovných cílů, přičemž k těmto cílům může vést mnoho různých cest. Tato rozmanitost odlišuje Pionýra od jiných organizací či forem prosté výplně volného času, stejně jako nenáboženský přístup, koedukované kolektivy, týmovost, účast dětí na rozhodování, mezigenerační prolínání atd.
- Všestrannost v náplni se projevuje užíváním různých přístupů. Základem je celoroční systematická práce s dětmi a mládeží vrcholící o letních prázdninách táborem - k ní je přednostně směřována veškerá podpora. Probíhá:
 - pro organizované děti formou oddílové činnosti - vnímaná jako klíčová, vycházející z Ideálů Pionýra i potřeb a možností členů kolektivu;
 - pro neorganizované děti a mládež zpravidla formou volnočasových klubů - významná pro svůj obecný přínos.
- Pionýr je společenství žijící bohatým vnitřním životem, jehož základem je dlouhodobá, pravidelná činnost oddílů. Užitečná a nezastupitelná jsou i spolková setkání a další akce.

2. Účel předpisu

- Směrnice pracuje s tzv. minimálním standardem, který musí být pro danou formu činnosti dodržen. Stanovuje práva a povinnosti jednotlivých funkcionářů a subjektů zabezpečujících průběžnou činnost či jednotlivé konkrétní aktivity. Obsahuje také řadu kvalifikovaných doporučení, která sjednocují a vymezují postupy a funkce všech pobočných spolků Pionýra při zajišťování hlavní činnosti. Je informačním zdrojem pro zodpovědné osoby.
- Smyslem je jasně a na potřebném stupni obecnosti:
 - popsat a upřesnit jednotlivé, typické a nejčastější způsoby výchovné práce;
 - vymezit podmínky, které je třeba pro jejich uskutečňování vytvářet a naplňovat;
 - stanovit konkrétní prováděcí postupy, včetně požadavků na personální zajištění, a bezpečnostní pravidla;
 - stanovit odpovědné osoby, způsoby delegování dílčích činností a provádění kontroly;
 - vyjádřit, že pokud se jedná o činnost atypickou, je třeba postupovat podle předpisů, které jsou pro případ obsahově a účelově nejbližší;
 - prokázat nastavení jasných vnitřních standardů;
 - poskytnout vodítko pro posuzování situací a mimořádných událostí, které při činnosti mohou nastat.

3. Prameny hlavní činnosti

- Stanovy Pionýra a Program Pionýra, v nichž jsou popsány základní společné principy, cíle a hodnoty, které při činnosti rozvíjíme.
- Nabídkové programy, zahrnující všechny hlavní principy a zvláštnosti pionýrské činnosti. Obsahují:
 - výchovné cíle;

- věkové kategorie;
 - výchovné nástroje;
 - výchovnou nabídku, která odpovídá na to, co dětem a vedoucím činnost v pionýrských oddílech přináší;
 - metodickou podporu;
 - náměty pro osobní rozvoj.
- Tradice oddílů, pionýrských skupin, jednotlivých akcí a Pionýra jako celku či jeho dalších organizačních jednotek.
 - Statuty soutěží a přehlídek Pionýra, pravidla tradičních i netradičních her a sportů.
- Směrnice neshrnuje obecně závazné právní normy, neboť by šlo o souhrn časově velmi podmíněný.

4. Základní pojmy

Vymezení základních užívaných pojmů přispívá k lepšímu chápání a propojuje jednotlivé části směrnice. Stručně objasněné obsahy pojmů:

Dětský aktiv	dětští členové kolektivu, podílející se přiměřeně věku na řízení jeho činnosti, například prací v oddílové radě.
Dobrovolník	osoba vykonávající prospěšnou činnost nad rámec svých povinností.
Dohled/dozor (jde o dva obsahem na roveň postavené pojmy, přičemž pojem „dohled“ je obecně, „dozor“ je užíván zvláště v oblasti školství)	- činnost osob s odpovídající kvalifikací a v odpovídajícím počtu realizovaná s cílem zajištění průběhu akce a bezpečnosti účastníků činnosti, zvláště pak dětí a mládeže, - přítomnost osob buď přímo v místě a čase realizované činnosti, nebo v místě, které je všem účastníkům známé a dostupné tak, aby mohli vyhledat potřebnou pomoc, nebo v místě, ze kterého jsou schopni zajištění bezpečnosti a průběh realizované činnosti v dostatečné míře kontrolovat a průběžně vyhodnocovat.
Ideály Pionýra	jsou základní hodnoty, které předáváme výchovnou prací. Vnímáme je jako vodítka v konkrétních situacích, jako mety, k nimž se stále přibližujeme.
Krizová situace	jedná se o poměry ohrožující život, zdraví, majetek, životní prostředí, kulturní statky, nebo dokonce vnitřní bezpečnost státu a veřejný pořádek. Situaci nelze vyřešit běžnými postupy.
Mimořádná událost	náhly závažný stav či okolnost, která významně naruší normální běh činnosti a dochází k bezprostřednímu ohrožení zdraví či života, k narušení bezpečnosti, škodám na majetku či ohrožení životního prostředí.
Pořadatel	subjekt zajišťující danou akci, tj. PS, KOP nebo Pionýr.
Pionýrský pracovník	pionýrským pracovníkem rozumíme osobu zvolenou nebo jmenovanou k výkonu dlouhodobé funkce. Jejich postavení určují Stanovy Pionýra, podmínkou volby či jmenování je členství ve spolku, odborná, morální, zdravotní způsobilost a bezúhonnost. Jsou nositeli odpovídající kvalifikace stanovené vnitřními dokumenty Pionýra.
Prevence rizik	jsou všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření spolku, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.
Programově-	dokument vymezující základní parametry akce (co, kdo, kdy, kde, proč,

organizační zabezpečení (POZ)	za kolik...) a způsob její prezentace, na jeho základě jsou akce schvalovány příslušnými orgány.
Riziko	pojem, kterým se rozumí kombinace pravděpodobnosti a rozsahu možného zranění nebo poškození zdraví účastníka činnosti, vystaveného při realizované činnosti jednomu nebo více potenciálním zdrojům úrazů nebo ohrožení zdraví. Druhy: - subjektivní: závislé na činnosti zúčastněných; - objektivní: nezávislé na činnosti zúčastněných.
Rizikové chování	chování, v jehož důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince nebo společnost.
Rodič	osoba vykonávající rodičovskou odpovědnost, užívá se i pojem zákonný zástupce. Je to člověk, který má vůči dítěti povinnosti a práva daná rodičovskou odpovědností, většinou se jedná o otce a matku.
Traumatologický plán	stanovuje jednoduchá a účelná opatření, která slouží k bezprostřední pomoci při mimořádných událostech.
Úraz	je poškození zdraví nebo smrt účastníka, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při činnosti nebo v přímé souvislosti s ní.
Věkové kategorie	určují pro jaký věk a v jakých věkových rozmezích organizovat výchovu.
Výchovné cíle	konkrétně rozpracovávají poslání Pionýra a vychází z naší představy lidí, kteří projdou pionýrskou výchovou (více Program Pionýra).
Výchovné formy	ustálené podoby činnosti, které užíváme.
Výchovné metody	zobecněné, promyšlené a ověřené postupy, které slouží k řešení určitého typu problému a přispívají k dosažení stanoveného cíle.
Výchovné nástroje	zahrnují širokou škálu konkrétních prostředků pro činnost - výchovné programy, soutěže, celostátní projekty a akce apod.
Základní principy	nejobecnější požadavky, pravidla či zásady shrnující podstatné myšlenky, které jsou určující a příznačné všem podobám výchovné práce, veškeré činnosti. (Jsou vymezeny v Programu Pionýra.)
Zřizovatel	je právní subjekt, který zřizuje své organizační jednotky. V tomto vztahu je například Pionýr k pionýrské skupině nebo pionýrská skupina k oddílu či klubu.

5. Související předpisy

5.1. VÝCHOZÍ DOKUMENTY

Prvotními dokumenty pro směrnici o hlavní činnosti jsou: Stanovy Pionýra a Program Pionýra.

5.2. SOUVISEJÍCÍ MATERIÁLY

Materiály, které mají přímou vazbu a souvislost, jsou především:

- směrnice Pionýra a
- metodické a vzdělávací materiály vydané Pionýrem.